



Oslo, 2.11.2020

Til høringsinstansene

Følg brev til standard for «god kommunal revisjonsskikk for forenklet etterlevelseskontroll av vesentlige budsjettavvik»

I ny kommunelov § 24-5, 3. ledd er regnskapsrevisor pålagt oppgaver rundt kommunens årsberetning. Revisor skal blant annet «se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene». Den delen av oppgaven som gjelder beløpsmessige avvik er i stor grad en videreføring av oppgaver i tidligere kommunelov, mens den delen som gjelder avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene er en ny oppgave. En utvidet revisjonskomite i Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) har arbeidet med utkastet til standard som nå legges frem til høring.

Komiteen har bestått av:

NKRFs ordinære revisjonskomite:

- Inge Johannessen, KomRev Nord IKS
- Bjørg Hagen, Innlandet Revisjon IKS
- Linn Therese Bekken, Vestfold og Telemark Revisjon IKS
- Unn H. Aarvold, Kommunerevisjonen i Oslo, og leder av komiteen
- Knut Tanem, innleid ressurs fra Revisjon Midt-Norge SA
- Knut Erik Lie, observatør frå NKRFs administrasjon

To representanter utpekt av Revisorforeningen:

- Terje Tvedt, partner BDO
- Rune Johansen, seniormanager KPMG

Standarden utgis som et samarbeid mellom NKRF og Revisorforeningen.

Utkast til standard er sendt på høring til:

- NKRFs og Revisorforeningens medlemmer
- Fagkomiteene i NKRF
- Forum for Kontroll og Tilsyn
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet
- IIA Norge
- Riksrevisjonen
- KS

Intensjonen med revisors nye kontrolloppgave er at revisor, innenfor en begrenset ressursramme, kan bidra til tillit til at årsberetningen gir dekkende opplysninger om budsjettavvik. Årsberetningen kan da styrkes som verktøy for kommunestyrets styring og budsjettoppfølging.

Lovforarbeidene angir at kontrollen med vesentlige budsjettavvik skal innrettes som en etterlevelserevisjon. Høringsutkastet til RSK 302 *Forenklet etterlevelsesk kontroll av budsjettkontrollen* har tatt utgangspunkt i ISAE 3000, på samme måte som RSK 301 *Forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen*. Selv om revisors oppgave med vesentlige budsjettavvik ikke benevnes «forenklet etterlevelsesk kontroll» i lovteksten, er utgangspunktet likt. Det skal gjøres kontroll av etterlevelse av plikten til å presentere dekkende beskrivelser av avvik, og det skal gis en uttalelse med moderat sikkerhet. Både pedagogisk og faglig mener komiteen det er fornuftig å bruke betegnelsen «forenklet etterlevelsesk kontroll» også om denne standarden.

Revisors oppgave er å uttale seg om det er avdekket forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik, jf. kommuneloven § 24-8, 2. ledd. Med budsjettavvik forstås både beløpsmessige avvik og avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene, jf. standardens punkt 6. Det er dermed opplysningene og forklaringen i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik revisors handlinger skal rette seg mot, dvs. at revisor skal se etter om opplysningene er tilstrekkelige og presise nok.

Komiteen har brukt mye av tiden i arbeidet med utkast til standard på begrepene «budsjettpremisses» og «premisses for bruken av bevilgningene» – særlig hvordan premisser for bruken av bevilgningene skal identifiseres og hvilke som skal omfattes av kontrollen. Følgende framkommer av lovforarbeidene (NOU 2016:4 punkt 26.2.3.3): *Omfanget av kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene vil ofte være betydelig. Mange ganger vil premissene også kunne være vanskelige å tolke og gi rom for ulike forståelser. Når regnskapsrevisors rolle som bevilgningskontrollør foreslås utvidet innenfor en begrenset ressursramme, må den derfor også avgrenses og defineres, med tanke både på omfanget av kontrollen og hva revisor skal rette kontrollen mot.* Etter kommuneloven § 14-4 skal årsbudsjettet vise kommunestyrets prioriteringer, bevilgninger og de målene og premisser som budsjettet bygger på. Hjemmelen gir ikke krav til at budsjettet skal gi objektive premisser for bruken av bevilgningene som det er mulig for revisor å kontrollere. Vi mener at det ikke er revisors oppgave å etterlyse objektive premisser for bruken av bevilgningene dersom ikke kommunestyret selv vedtar det.

Revisors kontroll skal være til nytte og gi en merverdi særlig for kommunestyrets kontroll med bruken av bevilgningene. Det er opp til kommunestyret å angi nivå på premisser for bruken av bevilgningene, og kommuneloven setter ikke klare krav til dette. Komiteen har i utkastet til standard under punkt 7 og 8, med tilhørende veiledningspunkter søkt å synliggjøre rammer for revisors oppgave med identifikasjon av premisser for gjennomføring av bevilgningene. Revisor må konsentrere sin oppgave mot premisser hvor eventuelle avvik er egnet til å gi vesentlige beløpsmessige avvik. Dersom revisor ikke finner objektive premisser, kan ikke kontrollen utføres. Siden kommunedirektøren skal redegjøre for avvik fra premisser for bruken av bevilgningene i årsberetningen, vil det være naturlig å ta opp en slik situasjon med kommunedirektøren. Det er ikke lagt opp til nummerert brev i slike situasjoner.

Komiteen har i utkast til standard, lagt opp til at konklusjonen i revisjonsberetningen er den samme selv om det ikke er funnet objektive premisser for bruken av bevilgningene. Det samme gjelder hvis det ikke er identifisert vesentlige budsjettavvik. Vi ønsker særlig tilbakemelding på dette fra høringsinstansene.

Tidsramme og iverksetting av oppgaven

Oppgaven med etterlevelseskontroll av vesentlige budsjettavvik gjelder fra revisjonen av regnskapsåret 2020. Utkast til standard som nå sendes ut på høring skal etter planen vedtas og tre i kraft i 2020, slik at kommunenes revisorer har en standard å forholde seg til. Høringsperioden er derfor kortere enn normalt, men likevel er forhåpentlig fire uker tilstrekkelig til å lage gode høringssvar.

Høringsinnspill sendes til post@nkrf.no innen 1. desember 2020.

Vennlig hilsen

Unn Helen Aarvold
leder i revisjonskomiteen